

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 19. septembar 2012.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 19. septembra 2012.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA U VEZI SA VREMENOM DODIJELJENIM OPTUŽENOM
ZA VOĐENJE DOKAZNOG POSTUPKA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po Zahtjevu optuženog u "Podnesku odbrane na osnovu pravila 65ter i sa njim povezanim zahtjevima", podnesenom 27. avgusta 2012. (dalje u tekstu: Prvi podnesak), u vezi sa vremenom koje je potrebno za vođenje dokaznog postupka optuženog, te ovim donosi odluku s tim u vezi.

1. Kontekst i podnesci

1. Dana 26. aprila 2012. Vijeće je izdalo "Nalog o rasporedu u vezi s okončanjem dokaznog postupka tužilaštva, podnescima na osnovu pravila 98bis i početkom dokaznog postupka odbrane", kojim je, *inter alia*, naloženo optuženom da najkasnije do 27. avgusta 2012. podnese spisak svjedoka na osnovu pravila 65ter Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), te utvrđeno ukupno vrijeme za koje je procijenjeno da je dovoljno za izvođenje dokaza odbrane. Prema tome, optuženi je podnio Prvi podnesak zahtijevajući 600 sati za izvođenje dokaza, što je naime količina vremena dodijeljena Tužilaštvu -- 300 sati -- plus dodatnih 300 sati -- "za pobijanje 2.300 činjenica o kojima je već presuđeno i koje su formalno primljene na znanje" (dalje u tekstu: Zahtjev).¹ U povjerljivom Dodatku A Prvom podnesku, optuženi je podnio spisak sa 579 potencijalnih svjedoka koje namjerava da pozove tokom dokaznog postupka odbrane.

2. Dana 3. septembra 2012. Vijeće je održalo statusnu konferenciju kako bi utvrdilo kako napreduju pripreme za vođenje dokaznog postupka odbrane (dalje u tekstu: Statusna konferencija). Što se tiče tog Zahtjeva, Vijeće je iznijelo određene bojazni u vezi sa relevantnošću i repetitivnom prirodom određenog broja predloženih svjedoka, nudeći

---

¹ Prvi podnesak, par. 3.

konkretne primjere za takve svjedoke² i uzimajući u obzir da će to uputstvo omogućiti optuženom da reducira broj sati za koje je smatrao da su neophodni za njegovo izvođenje dokaza. Vijeće je tako dalo mogućnost optuženom da podnese redigovani spisak svjedoka najkasnije do 14. septembra 2012. uzimajući u obzir gorenavedene komentare.³

3. Tokom Statusne konferencije, tužilaštvo je tvrdilo da optuženi nije ponudio nikakvu osnovu za Zahtjev, koji je tužilaštvo nazvalo "neosnovanim i nerazumnim", i da nije čak ni pokušao da uzme u obzir razliku između tereta dokazivanja koji je na tužilaštvu i optuženom. Tužilaštvo je isto tako tvrdilo da je tokom unakrsnog ispitivanja svjedokâ tužilaštva, optuženi već potrošio izvjesno vrijeme iznoseći pitanja koja se tiču njegovog predmeta umjesto da se usredotoči na konkretno ispitivanje svjedoka. Konkretnije, što se tiče potrebe optuženog da pobije 2.300 činjenica o kojima je već presuđeno, tužilaštvo je tvrdilo da optuženi nije pokušao da identifikuje na koje od tih činjenica mu je konkretno potrebno da se referiše.⁴

4. Dana 11. septembra 2012. optuženi je podnio "Dopunski podnesak odbrane na osnovu pravila 65ter" (dalje u tekstu: Drugi podnesak), u kojem tvrdi da je ispustio deset predloženih svjedoka, ali da je dodao 14 svjedoka koji se odnose na presuđivanje. Optuženi nije izmijenio Zahtjev.

II. Mjerodavno pravo

5. Iako član 20(1) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) povjerava Vijeću obavezu da osigura da suđenje bude pravično i ekspeditivno, član 21(4)(e) Statuta određuje da je optuženi ovlašten da "ispita svjedoke koji ga terete ili da se oni ispituju u njegovo ime, kao i da se svjedoci odbrane dovedu i ispituju pod istim uslovima kao i svjedoci koji ga terete".

---

² T. 28791-28793 (3. septembar 2012).

³ T. 28793-28798 (3. septembar 2012).

⁴ T. 28799-28800 (3. septembar 2012).

6. Pravilo 73ter (F) Pravilnika nalaže da “[n]akon što je saslušalo odbranu, pretresno vijeće određuje vrijeme koje će odbrana imati na raspolaganju za izvođenje dokaza”.

III. Diskusija

7. Vijeće prije svega podsjeća da je tužilaštvu naloženo da u cjelini prezentira dokaze u 300 sati,⁵ a da je ono na kraju prezentiralo svoj dokazni predmet u 299 sati i 27 minuta.⁶

8. Žalbena vijeće je utvrdilo da optuženi “nužno ima pravo na istu količinu vremena ili na isti broj svjedoka kao i tužilaštvo” i da vrijeme dodijeljeno odbrani treba biti razumno proporcionalno vremenu koje je dato tužilaštvu i dovoljno da omogući optuženom da iznese svoju tezu na način koji je u skladu s njegovim pravima.⁷ Žalbena vijeće isto tako smatra da optuženi nije “slobodan da predočava nepotrebno repetitivne odnosno irelevantne dokaze”.⁸

9. Pri razmatranju količine vremena koje je potrebno da bi optuženi izveo svoje dokaze, Vijeće je imalo na umu sljedeće faktore. Prvo, optuženi je na unakrsno ispitivanje svjedokâ tužilaštva utrošio dva i po puta više sati nego tužilaštvo prilikom direktnog i dodatnog ispitivanja,⁹ ponekad se udaljujući od tema poreknutih tokom direktnog ispitivanja, koristeći se pravilom 90(H) kada bi "svjedok bio u mogućnosti da iznese dokaze relevantne za postupak strane koja vrši unakrsno ispitivanje".¹⁰

---

⁵ T. 467 (6. oktobar 2009). 300 sati imalo je da obuhvati direktno ispitivanje ali i dodatno ispitivanje.

⁶ Izvještaj Vijeća o raspolaganju vremenom na suđenju, 21. juni 2012. (dalje u tekstu: Izvještaj o utrošku vremena).

⁷ Tužilac protiv Namera Orića, predmet br. IT-03-68-AR73.2, Odluka po interlokutornoj žalbi u vezi s dužinom dokaznog postupka odbrane, 20. juli 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Orić*), par. 6, 8-9.

⁸ Odluka u predmetu *Orić*, par. 6.

⁹ Izvještaj o utrošku vremena. Tokom dokaznog postupka tužilaštva, Vijeće je odobrilo optuženom fiksno vrijeme za unakrsno ispitivanje u svjetlu, *inter alia*, vremenske procjene optuženog, tužiočeve procjene o tome koliko će mu vremena biti potrebno za direktno ispitivanje, očekivani opseg svjedokovog iskaza, tip svjedoka kao i količinu ponuđenih pismenih dokaza, uključujući i dužinu transkripta prethodnog iskaza tamo je to relevantno, i broj povezanih dokaznih predmeta. V. T. 3904 (21. oktobar 2010).

¹⁰ V. na primjer T. 15158 (22. juni 2011).

10. Drugo, što se tiče činjenica o kojima je već presuđeno, Vijeće podsjeća da tužilaštvo uvijek snosi teret utvrđivanja krivice optuženog van svake razumne sumnje.¹¹ Iako se formalnim primanjem na znanje utvrđuje osnovna pretpostavka o tačnosti te činjenice o kojoj je već presuđeno, koju stoga ne treba ponovno dokazivati na suđenju,¹² formalno primanje na znanje ne prebacuje na drugoga konačni teret ubjeđivanja, koji i dalje snosi tužilac.¹³ Nadalje, premda Vijeće smatra da bi jedan dio vremena dodijeljenog optuženom trebao odražavati veliki broj činjenica o kojima je već presuđeno u ovom predmetu, ono nije gledišta da se svakom pojedinom utvrđenom činjenicom treba baviti tokom dokaznog postupka odbrane.¹⁴ Štaviše, u većini pitanja obuhvaćenih činjenicama o kojima je već presuđeno koje spadaju u dokazni materijal govorili su svjedoci tužilaštva koje je optuženi imao priliku da unakrsno ispita kako u vezi sa suštinom njihovog direktnog ispitivanja, tako i da bi došao do informacija relevantnih za svoj dokazni postupak.

11. Naposljetku Vijeće ponovo naglašava bojazni izražene u vezi na Statusnoj konferenciji u vezi sa relevantnošću i repetitivnom prirodom očekivanih iskaza velikog broja svjedoka koji se sada nalaze na Spisku svjedoka odbrane na osnovu pravila 65ter, kako je navedeno u Drugom podnesku. Vijeće je bilo i još uvijek je mišljenja da bi, da je optuženi pažljivo uzeo u obzir smjernice Vijeća, on bio u mogućnosti da znatno reducira količinu vremena za koje smatra da mu je potrebno kako bi izveo svoj dokazni postupak.

12. Vijeće, prema tome, smatra da je primjereno, u svjetlu svih gore iznesenih faktora, odobriti optuženom 300 sati za izvođenje dokaza. Ova količina vremena obuhvatiće

---

¹¹ Pravilo 87(A) Pravidnika.

¹² Odluka po drugom zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno, 9. oktobar 2009, par. 15, odnosi se na predmet *Tužilac protiv Miloševića*, br. IT-2-54-AR73.5, Odluka po interlokutornoj žalbi optužbe na Odluku Pretresnog vijeća po predlogu optužbe za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno od 10. aprila 2003, 28. oktobar 2003, str. 4.

¹³ *Tužilac protiv Karamere i drugih*, predmet br. ICTR-98-044-AR73(C), Odluka po interlokutornoj žalbi tužilaštva na Odluku o formalnom prihvatanju na znanje, 16. juni 2006, par. 42.

¹⁴ Vijeće ima u vidu da se velika količina činjenica o kojima je već presuđeno i koje su formalno primljene na znanje odnosi na kontekstualna pitanja, kao i na političku i vojnu strukturu u Bosni i Hercegovini, v. na primjer Činjenice o kojima je već presuđeno 1-5, 402-408, 415-417, 419-422, 2093-2094, 2125-2144.

direktno ispitivanje od strane optuženog, kao i svako dodatno ispitivanje njegovih svjedoka.

13. Vijeće nadalje napominje ovog puta neće nametnuti vremenska ograničenja tužilaštvu za njegovo unakrsno ispitivanje svjedoka optuženog. Kao što je to činilo za optuženog tokom izvođenja dokaza tužilaštva,¹⁵ Vijeće će pomno pratiti korištenje vremena prilikom unakrsnog ispitivanja i nametaće vremenska ograničenja ako uvidi da su ona potrebna.

IV. Dispozitiv

14. Prema tome, Vijeće na osnovu članova 20 i 21 Statuta i pravila 73ter (F) Pravilnika, ovim djelomično **ODOBRAVA** Zahtjev, i **NALAŽE** optuženom da izvede svoje ukupne dokaze tokom 300 sati, pri čemu **ODBACUJE** ostatak Zahtjeva.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 19. septembra 2012.
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]

---

¹⁵ T. 3903-3905 (21. juni 2010).